

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 28/2012(2))

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΙΘΑΝΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «ΜΕΓΑ»

Ημερομηνία Απόφασης: 6 Νοεμβρίου, 2012

Ενώπιον: κ.κ. Ανδρέα Πετρίδη, Εκτελεστικού Προέδρου, Αρτέμη Αρτεμίου, Αντιπροέδρου, Μαίρης Κουτσελίνη, Ανδρέα Κωνσταντινίδη, Χρυσανγής Αργυρού, Τίτου Κολώτα και Σπυρούλας Χριστοδούλου, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στην παρούσα υπόθεση η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου εξετάζει αυτεπάγγελτα την από μέρους του τηλεοπτικού οργανισμού πιθανή παράβαση του **Κανονισμού 26(ζ)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ο **Κανονισμός 26** αναφέρει: *Στις ψυχαγωγικές εκπομπές απαγορεύονται:*

(ζ) η προβολή σκηνών που περιέχουν λεπτομερώς τη διαδικασία αυτοκτονίας ή απόπειρας αυτοκτονίας·

Ύστερα από σχετική απόφαση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου με επιστολή της ημερομηνίας **27.6.2012** έθεσε ενώπιον του οργανισμού την διερευνώμενη παράβαση. Στην εν λόγω επιστολή αναφέρονται, μεταξύ άλλων και τα πιο κάτω:

Εάν επιθυμείτε να υποβάλετε οποιοσδήποτε εξηγήσεις και / ή παραστάσεις και / ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, καλείσθε όπως τις υποβάλετε υποχρεωτικά γραπτώς στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, το αργότερο εντός σαράντα πέντε (45) ημερών, από τη λήψη της παρούσας επιστολής.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να επιθεωρήσετε, προς τον πιο πάνω σκοπό, το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης, παρακαλείσθε όπως ενημερώσετε άμεσα την Αρχή και εν πάση περιπτώσει, εντός επτά (7) ημερών από την ημερομηνία λήψης της παρούσας επιστολής, για να καθοριστεί η ημερομηνία και η ώρα της επιθεώρησης.

Εάν η Αρχή δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση μέσα στην καθορισμένη προθεσμία, δύναται να προχωρήσει στη λήψη απόφασης χωρίς την απάντησή σας.

Η διερευνώμενη παράβαση, η οποία τέθηκε ενώπιον του οργανισμού, εκτίθεται στο υποστοιχείο 1:

1. Στις **24.4.2012**, μεταξύ των ωρών **21:20 - 22:20**, στο πλαίσιο του επεισοδίου της σειράς «Μηδέν», προβλήθηκε σκηνή που περιείχε λεπτομερώς τη διαδικασία απόπειρας αυτοκτονίας, κατά παράβαση του κανονισμού 26(ζ) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Κατά την έναρξη του εν λόγω επεισοδίου, μεταδόθηκαν αποσπάσματα από το προηγούμενο επεισόδιο όπου η πρωταγωνίστρια, η Χριστιάνα, μπαίνει στο μπάνιο και ετοιμάζεται να αποπειραθεί να αυτοκτονήσει. Συγκεκριμένα, μαζεύει τα μαλλιά της σε αλογοουρά, ανοίγει ένα μπουκάλι με οινόπνευμα και φωνάζει στο γιό της:

Χριστιάνα: *Δημήτρη, Δημήτρη.*

Δημήτρης: *Έρχομαι μάμμα.*

Ακολούθως, λούζεται το οινόπνευμα (από το κεφάλι και κάτω) και περιμένει το γιό της να έρθει. Μόλις ο Δημήτρης εμφανίζεται στην πόρτα, τελειώνει η περιληπτική σκηνή από το προηγούμενο επεισόδιο και αρχίζει η πρώτη σκηνή του επεισοδίου ημερομ. 24.4.2012, με τη Χριστιάνα να συνεχίζει να λούζεται το οινόπνευμα μπροστά στο γιό της, ο οποίος την παρακολουθεί έντρομος. Η Χριστιάνα ανάβει ένα σπίρτο και παίρνουν φωτιά τα μαλλιά της (το μέρος της αλογοουράς που λύθηκε προφανώς). Βλέπουμε τις φλεγόμενες τούφες από τα μαλλιά της να πέφτουν στο πάτωμα και ακούμε τα ουρλιαχτά της, ενώ ο γιός της την παρακολουθεί πανικοβλημένος και φωνάζει *μάμμα, μάμμα*. Όσο οι φλόγες δυναμώνουν, τόσο δυναμώνουν και τα ουρλιαχτά. Ο Δημήτρης αρπάζει μια πετσέτα και όταν η οικιακή βοηθός, η Πηνελόπη, μπαίνει στη σκηνή και βλέπει το γιο της Χριστιάνας να προσπαθεί να σβήσει τις φλόγες, αρχίζει να φωνάζει:

Πηνελόπη: *Παναΐα μου, μια πετσέτα! Πήγαινε κάλεσε ένα ασθενοφόρο (απευθυνόμενη στο Δημήτρη).*

Ακολούθως, η Πηνελόπη και ο Δημήτρης προσπαθούν να σβήσουν τη φωτιά ενώ η Χριστιάνα εξακολουθεί να ουρλιάζει. Προσπαθώντας να την καθησυχάσει, η Πηνελόπη της λέει:

Πηνελόπη: *Μέν φοάσαι κυρία Χριστιάνα τζ'εν να τη σβήσουμε!*

Ο Δημήτρης και η Πηνελόπη τηλεφωνούν για βοήθεια ενώ η Χριστιάνα είναι ήδη τυλιγμένη με πετσέτα. Όταν η Πηνελόπη της ξεσκεπάζει το πρόσωπο, η Χριστιάνα ουρλιάζει ενώ προβάλλεται το καμένο και ματωμένο της πρόσωπο. Ο Δημήτρης, σε κατάσταση σοκ βγαίνει έξω από το μπάνιο και κάνει εμετό στις σκάλες. Ξαναβλέπουμε το καμένο πρόσωπο της Χριστιάνας ενώ η Πηνελόπη αναφέρει:

Πηνελόπη: *Πάω να δω που εν ο Δημήτρης... να τηλεφωνήσω τζαι στους δικούς σου. Μισό λεπτό κυρία Χριστιάνα. Μισό λεπτό, έν θα αρκήσω. Εν να έρτω πίσω.*

Η Χριστιάνα αγκομαχεί ενώ βλέπουμε και πάλι το καμένο και ματωμένο της πρόσωπο.

Σε ακόλουθη σκηνή, ο Δημήτρης βγαίνει από το σπίτι και ξαναφέρει στο νου του τις εικόνες που αντίκρισε από την απόπειρα αυτοκτονίας της μητέρας του. Συγκεκριμένα, βλέπουμε τη σκηνή που ο Δημήτρης παρακολουθούσε έντρομος τη Χριστιάνα να ανάβει το σπίρτο που ξεκίνησε τη φωτιά και παράλληλα ακούμε τα ουρλιαχτά της, όπως τα είδαμε λεπτομερώς προηγουμένως.

Ο οργανισμός, με επιστολή του Γενικού του Διευθυντή κ. Γιώργου Χουλιάρα, ημερομ. **25.7.2012**, υπέβαλε γραπτώς τις παραστάσεις/εξηγήσεις του οργανισμού. Η εν λόγω επιστολή επισυνάπτεται ως **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α'**.

Επισημαίνεται ότι ο οργανισμός δεν ανέφερε ότι επιθυμεί να επιθεωρήσει το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης.

Έχουμε μελετήσει με μεγάλη προσοχή όλα τα ενώπιον μας στοιχεία και περιστατικά, συμπεριλαμβανομένων των γραπτών εξηγήσεων του οργανισμού και έχουμε παρακολουθήσει με ιδιαίτερη προσοχή τον ψηφιακό δίσκο με το εν λόγω πρόγραμμα, και κρίνουμε ότι:

Στις **24.4.2012**, μεταξύ των ωρών **21:20 – 22:20**, κατά τη διάρκεια μετάδοσης επεισοδίου της τηλεοπτικής σειράς «**Μηδέν**», προβλήθηκε σκηνή που περιείχε λεπτομερώς τη διαδικασία απόπειρας αυτοκτονίας, κατά παράβαση του

Κανονισμού 26(ζ) (υποστοιχείο **1**) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Σε ό, τι αφορά στους ισχυρισμούς του Γενικού Διευθυντή του οργανισμού, ως η επιστολή του ημερομ. **25.7.2012**, *ότι για λόγους κορύφωσης της δραματοποίησης της συγκεκριμένης δραματικής σειράς προβάλλονται αποσπασματικά σκηνές που διακόπτονται από άλλες και αναφέρονται στο γεγονός της απόπειρας αυτοκτονίας της πρωταγωνίστριας*, η Αρχή έχει να παρατηρήσει ότι στην παρούσα υπόθεση δεν εξετάζονται οι λόγοι για τους οποίους προβλήθηκε η συγκεκριμένη σκηνή, αλλά το γεγονός ότι προβλήθηκε μια σκηνή που απεικόνιζε λεπτομερώς τη διαδικασία απόπειρας αυτοκτονίας, παρόλο που υπάρχει σαφής πρόνοια στο Νόμο που να το απαγορεύει.

Αναφορικά με τη θέση του οργανισμού ότι *το πνεύμα του νομοθέτη εν προκειμένω δεν απαγορεύει την προβολή δραματοποιημένων σκηνών, που εξώφθαλμα, εάν παρατηρήσει κανείς τη συγκεκριμένη σκηνή, αποτελούν μια δραματοποιημένη εικόνα μιας μυθοπλαστικής κατάστασης, αλλά να αποτρέψει την περιγραφή σκηνών απόπειρας αυτοκτονίας που θα οδηγούσαν τον τηλεθεατή και ειδικότερα τον ανήλικο να επαναλάβει μια παρόμοια συμπεριφορά* και ότι *ο τρόπος απεικόνισης της συγκεκριμένης σκηνής μεγιστοποιεί την αίσθηση της δραματικής μυθοπλασίας και ουδεμία σχέση φαίνεται να έχει με την περιγραφή μιας αληθοφανούς σκηνής*, η Αρχή έχει να παρατηρήσει ότι οι δραματοποιημένες σκηνές δεν εξαιρούνται από την σχετική πρόνοια των Κανονισμών και συνεπώς, δεν αποτελεί ελαφρυντικό ότι η εν λόγω σκηνή προβλήθηκε ως εικόνα μιας μυθοπλαστικής κατάστασης ή ότι – όπως ο οργανισμός ισχυρίζεται- η εν λόγω σκηνή δεν ήταν αληθοφανής. Περαιτέρω, η Αρχή διευκρινίζει ότι στην παρούσα υπόθεση δεν διερευνάται κατά πόσο η επίδικη σκηνή ήταν ή όχι κατάλληλη για ανηλικούς ή κατά πόσον οδηγούσε τους τηλεθεατές (και ειδικότερα τους ανήλικους) στο να επαναλάβουν παρόμοια συμπεριφορά. Για επικίνδυνες συμπεριφορές που μπορεί να αποτελέσουν αντικείμενο μίμησης υπάρχουν ξεχωριστές πρόνοιες

στους υπό αναφορά Κανονισμούς – ο συγκεκριμένος κανονισμός απαγορεύει ρητά την προβολή σκηνών που περιέχουν λεπτομερώς τη διαδικασία αυτοκτονίας ή την απόπειρα αυτοκτονίας είτε αυτή απευθύνεται σε ενήλικα είτε σε ανήλικα άτομα.

Σε σχέση με τον ισχυρισμό του οργανισμού *ότι ο τρόπος παρουσίασης είναι καθοριστικής σημασίας για την λήψη της σχετικής προσλαμβάνουσας παραστάσεως από τον τηλεθεατή* και *ότι αντίθετη θεώρηση θα απαγόρευε ουσιαστικά την προβολή οποιασδήποτε σκηνής αυτοκτονίας σε οποιοδήποτε ραδιοτηλεοπτικό μέσο καθότι η προβολή της θα συνιστούσε αυτόματα παράβαση της νομοθεσίας*, η Αρχή επισύρει την προσοχή του οργανισμού στο γεγονός ότι, στη σχετική πρόνοια της Νομοθεσίας γίνεται αναφορά σε *λεπτομερή διαδικασία αυτοκτονίας ή απόπειρας αυτοκτονίας* και η επίδικη σκηνή εμπίπτει στην πιο πάνω περιγραφή καθότι παρουσίαζε με κάθε λεπτομέρεια την όλη διαδικασία προετοιμασίας και εκτέλεσης της απόπειρας αυτοκτονίας.

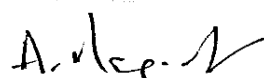
Αναφορικά με τη θέση του οργανισμού *ότι η έννοια της λεπτομερούς περιγραφής αποτελεί ρητή πρόνοια της νομοθεσίας και σε αυτή την περίπτωση η ερμηνεία του τι συνιστά λεπτομερή περιγραφή πρέπει να γίνεται με στενό και αυστηρό τρόπο υπέρ του διοικούμενου καθότι ο σκοπός του νομοθέτη δεν είναι να εμποδίσει την καλλιτεχνική απεικόνιση με δραματοποιημένη μορφή*, η Αρχή επαναλαμβάνει τις πιο πάνω θέσεις της, ότι δηλαδή η υπό αναφορά υπόθεση αφορά στη μετάδοση σκηνής που περιέχει λεπτομερώς τη διαδικασία απόπειρας αυτοκτονίας. Συνεπώς, προκύπτει πιθανή παράβαση του **κανονισμού 26(ζ)** των πιο πάνω Κανονισμών, ο οποίος, όπως ορθά αναφέρει και ο οργανισμός, **απαγορεύει ρητά την λεπτομερή περιγραφή της διαδικασίας απόπειρας αυτοκτονίας**. Περαιτέρω, η Αρχή επισύρει την προσοχή του οργανισμού στο γεγονός ότι, κατά την εξέταση και διερεύνηση των πιθανών παραβάσεων και στη συγκεκριμένη περίπτωση, τι συνιστά ή όχι «λεπτομερή περιγραφή», η Αρχή έχει ως κριτήριο της το

αισθητήριο του μέσου λογικού πολίτη και όχι τον τρόπο με τον οποίο ο «διοικούμενος» κρίνει ότι θα πρέπει να ερμηνευτεί η εκάστοτε πρόνοια της Νομοθεσίας.

Σε ό, τι αφορά στη θέση του οργανισμού ότι *το κοινό που αποτελεί την πιο ευαίσθητη κοινωνική ομάδα, που πρέπει να προστατευθεί από την παράβαση της συγκεκριμένης διάταξης είναι κυρίως οι ανήλικοι που είναι πιο επιρρεπείς στην αντιγραφή συμπεριφορών που μπορούν να παρακολουθήσουν στην τηλεόραση*, η Αρχή συμφωνεί μεν, διευκρινίζει και πάλιν όμως ότι η πιθανή παράβαση δεν αφορά στην μετάδοση σκηνής ακατάλληλης για ανηλίκους ούτε και σε μη αντιπροσωπευτική του περιεχομένου του προγράμματος σήμανση. Συνεπώς, ναι μεν ορθά *η μετάδοση... της συγκεκριμένης σκηνής έγινε εκτός οικογενειακής ζώνης*, η συγκεκριμένη όμως πρόνοια της Νομοθεσίας αφορά όλο το κοινό και όχι μόνο ανήλικα άτομα, ώστε η μετάδοση της εκτός οικογενειακής ζώνης με την οπτική και ακουστική προειδοποίηση (15) να δικαιολογεί ή/ και να αναιρεί την πιθανή παράβαση που προκύπτει από την μετάδοση της εν λόγω σκηνής.

Εν όψει των ανωτέρω, η Αρχή αποφασίζει να επιβάλει στον οργανισμό, για την πιο πάνω παράβαση του **κανονισμού 26(ζ)(υποστοιχείο 1)**, των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000), την κύρωση της **προειδοποίησης**.

Η Αρχή καλεί τον οργανισμό να είναι πιο προσεκτικός στο μέλλον, καθώς στην περίπτωση που τυχόν θα υποπέσει σε παρόμοιας φύσεως παραβάσεις, δε θα επιδείξει την ίδια επιείκεια.

(ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΕΤΡΙΔΗΣ)
Εκτελεστικός Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

Μ.Γ.